

Lasteaia keskkonnaülevaatus tulemused 2021

1. Info, teavitamine ja kaasamine

Küsimus	Vastus – jah/ei ja selgitus
Kas kõik õpetajad teavad, et osaleme rohelise kooli programmis?	Jah Igast rühmast on kaasatud õpetaja RK meeskonda. Uusi töötajaid on teavitatud.
Kas majja sisenev külaline (lapsevanem) saab infot, et oleme keskkonnasõbralik lasteasutus?	Jah Lasteasutuse peasissekäigu ja rühmade välisustele on paigutatud programmi logo.
Kas lapsevanemad teavad, et meie üheks prioriteediks on keskkonnaharidus ja keskkonnasõbralik käitumine?	Jah Lastevanemate üldkoosolekul 11.09.2019 räägiti õppeaasta eesmärkidest ja teavitati programmiga liitumisest. Tutvustati programmi. Lasteaia kodulehel on info RK programmist ja lasteaia tegevustest.
Kas lastevanematel on võimalik osaleda keskkonnahariduse kujundamisel?	Jah Programmi töörühma on kaasatud lapsevanemate esindaja. Lapsevanema abiga on kodulehele üles ehitada programmi blogi.
Kas lapsed on mõistnud, et väärtustame keskkonnahoidu?	Jah See on kõikide rühmade õppe- ja kasvatustöö osa, mida kajastab ka õppeaasta tegevuskava ja pedagoogilise nõukogu poolt kooskõlastatud.
Kas haridusasutuse kodulehel on info, et osaleme rohelise kooli programmis?	Jah Kodulehel on programmi logo, programmi lühitutvustus ja toimivate ürituste blogi.
Kas meie allhankijad, sh toitlustaja, ja tarnijad teavad, et vajame keskkonnasõbralikult toodetud materjale ja vahendeid?	Jah/Ei Neid on teavitatud, kuid me ei ole veel jälginud nende tegevust selles osas.

Kas meedias või sotsiaalmeedias on ilmunud infot meie keskkonnasõbralikkuse kohta?	Jah Mõningal määral asutuse kodulehel ja lasteaia FB. Osa töötajaid on liitunud Rohelise Kooli FB grupiga, kuid oma lasteaia sündmusi me seal kajastanud ei ole.
--	---

2. Elurikkus, loodus ja õueala

Küsimus	Vastus – jah/ei ja selgitus
Kas on tehtud nimekiri, millistest liikidest on meie maja toalilled?	Jah/Ei Rühmades on püsikuid vähe. Üldkasutatavates ruumides on toataimi (saal, koridor, personali puhkeruum, kabinetid). Nendest on lastele räägitud.
Kui tihti õpivad lapsed erinevaid taime-, seene- ja loomaliike tundma?	Igapäevaselt toimub õueala vaatlus, mis meil õuealal kasvab. Seeni õpivad lapsed kas nädalateema raames või vaatlesime sügisel õuealal olevaid seeni. Loomaliikide õppimine on järjepidev läbi erinevate mängude, luuletuste, muinasjuttude. Eraldi õpitakse ka nädalateemade raames mõnda loomaliiki tundma sügavuti (nt aasta loom).
Kas oleme uurinud, kui palju Eesti taime-, seene- ja loomaliike lapsed tunnevad?	Jah Laste teadmine pidevalt täieneb läbi mängu. Iga rühm on teadlik oma laste oskustest ja teadmistest ning õpetajad püüavad neid pidevalt täiendada.
Kas on tehtud nimekiri ja skeem õueala puu- ja põõsaliikidest?	Jah/Ei Terviklikku ülevaadet koostatud ei ole. Küll aga on õuesõppe käigus lastele tutvustatud õuealal kasvavaid puid ja muid taimi. Lapsed on õuealalt leitavatest looduslikest materjalidest valmistanud kompositsioone. Kuna alustati lasteaia juurdeehitust, siis pole olnud ka otstarbekas õueskeemi koostada.
Kas teame, millised putukad, linnud ja teised loomad elavad õuealal või küllastavad seda?	Jah. Vaatleme igapäevaselt muutusi õuealal ning märkame õuealale tulnud linde, loomi ja putukaid. Lapsed on tuvastanud tahvelarvuti kaasabil linnulaulu järgi meie territooriumil olevaid linde. Samuti on nad avastanud linnupesi.

Kas oleme teinud midagi, et suurendada õueala elurikkust (näiteks kompostimine, putukahotellid, pesakastid, lindude talvine toitmine, kodumaiste puu- ja põõsaliikide istutamine jne)	Jah. Õuealal on linnu toidumaja, mille panime koostöös lastevanematega, oleme rajanud istutuskaste, istutanud lilli ja mõningaid taimi (nt tomatid) 2020.a kevadel valmis putukahotell ja mudaköögid.
Kas õuealal on lindudele pesakaste ja toidumajakesi, putukahotelle?	Pesakaste ei ole. Õuealal on üks linnu toidumaja, putukashotell.
Kas meil on rajatud aed- ja köögiviljapeenrad, et lapsed näeksid, kuidas toidutaimed kasvavad ja saaksid õppida lihtsamaid aiatöid?	Õuealal on istutuskastid, kuhu oleme istutanud lilli ja aiataimed (tomatid, salat jms).
Kas teie rühmal on oma peenar või toalill, mille eest hoolitseda?	Igal rühmal on oma istutuskast, kuhu saab soovi korral istutada ükskõik milliseid taimi. Toalilled on osades rühmades. Vanemas aiarühmas on akvaarium, mille kinkis lapsevanem. Lapsed hoolitsevad kalade eest.
Kas olete õues õppinud ja loodust uurinud?	Jah 2021. a kevadel toimuvad avatud õuesõppe tegevused.
Kas panete lindude toidumajja toitu?	Jah Talvel oleme pannud lindudele toitu toidumajja.
Kas meie lasteaia mänguväljakute ääres on tuulekaitseks hekid?	Ei ole.
Kas õuealal on ala, kus muru ei niideta ning lapsed saavad taimi ja putukaid uurida?	Jah
Kas õuealal saab palju joosta ja mängida?	Jah Peale rühma õueala on eraldi jalgpalliplats väravatega ja ronimislinnak.

3. Kliimamuutused

Küsimus	Vastus – jah/ei ja selgitus
Kas oleme teinud midagi, et tekiks vähem toidujäätmeid?	Jah/Ei Toidu raiskamisest on lastele räägitud. Üle jäävast leivast oleme valmistanud leivasuppi ja küüslauguleiba. Toidu koguseid pole meil

	võimalik reguleerida. Lasteaed ei tegele kohapeal toidu valmistamisega.
Kas kasutame peenarde väetamisel lämmastikväetiste asemel komposti?	Ei Pole olnud tarvidust väetada. Soetati kompostikastid, et oleks võimalik alustada komposteerimist.
Kas kasvatame ise maitsetaimi (rohelist sibulat jms)?	Jah Kõikides rühmades on rajatud taimekastid. Lapsed maitsevad enda istutatud maitsetaimi.
Kas menüüs on vähemalt kord nädalas kalatoidud?	Jah Menüüs on iganädalaselt kalatoidud.
Kas toidu valmistamisel kasutatakse peamiselt kohalikku, lähedalt transporditud toorainet?	Ei tea, sest meil ei ole oma kööki, valmistoit tuuakse lasteaeda.

4. Energia

Küsimus	Vastus – jah/ei ja selgitus
Kas teame, kui palju elektrit me kulutame erinevatel kuudel ja aastatel?	Jah Kevad-suvisel perioodil oli kulu ligikaudu 4000KW ja sügis-talvisel perioodil 6000KW. Meie majal on sundventilatsioon ja maaküte.
Kas oleme teinud midagi, et energiat säästa?	Jah Rühmades jälgivad elektri säästlikku kasutamist õpetaja abid ja õpetajad. Rühmi ühendavas koridoris on kasutusel isesüttivad ja kustuvad valgustid.
Kas meie maja on korralikult soojustatud?	Jah Meie asutus on kaasaegne ja energiasäästlik ehitis.
Kas välisuks on varustatud sulguriga?	Jah Seda on kõik maja välisüksed.
Kas tuled on alati kustutatud, kui ruumis kedagi pole?	Jah Kogu personal jälgib seda.

Kas arvutid ja muud seadmed on välja lülitatud kui neid ei kasutata, mitte ooterežiimile jäetud?	Jah Arvutid lülitatakse tööpäeva lõpus välja.
Kas valge päevaga on lambid kustutatud?	Jah
Kas rühmaruumis on parajalt soe?	Jah
Kas lülitate mänguasja patarei kohe välja kui sa sellega enam ei mängi?	Jah Oleme võtnud eesmärgiks vahetada patareid uuesti laaditavate akude vastu. Sellega on juba alustatud.

5. Globaalne kodakondsus

Küsimus	Vastus - jah/ei ja selgitus
Kas kasutate õppetöös teiste maade muinasjutte?	Jah. Kasutame õppetöös teiste maade lastekirjandust. 2021.a märtsis kutsuti ellu asutuse ühisprojekt eesti Lastekirjanduse Keskusega – RAAMATUPESA. Projekti eesmärgiks on lugemishuvi äratamine ja üleskutse lapsevanematele tutvustada lastele erinevaid raamatuid. Oma panuse projekti andsid ka lapsevanemad ja ümbruskondade pered.
Kas tutvustame õppetöös teiste maade muusikat?	Jah. Õppetöös kasutame erinevate rahvaste muusikat. Nt tutvusid aiarühma lapsed uue aasta algul balletiga Pähklipureja.
Kas tutvustame teiste maade kombeid?	Jah. Tutvustame teiste maade kombeid nagu Halloween jt tähtpäevad. Jussikese rühma õpetaja koostas projekti „Meie mitmekultuuriline lasteaed“. Projekt näeb ette meie lastevanemate kaasamist. Viiruseolukorrast tulenevalt oleme selle elluviimise edasi lükanud.
Kas tutvustame teiste maade toitu?	Ei See oli planeeritud eelkirjutatud projekti.
Kas tutvustame süsteemselt Eesti tähtpäevi, toitu, muinasjutte, muusikat, kodukohta?	Jah Eesti rahvakalendri tähtpäevade tähistamine on traditsiooniks saanud. Nende

	tähistamiseks õpitakse rahvalaule, -tantse, valmistatakse eakohaseid rahvustoite, nt kama, odrakaraskit, piparkooke jms. Eesti kaart on aiarühmades olemas. Toimunud on mitmed õppekäigud kodukohas – Muugal ja Maardus.
Kas rõhutame kasvatuses, et inimesi ei tohi halvustada nende päritolu, kehalise eripära või muude teistest inimestest erinevate omaduste tõttu?	Jah Nende küsimustega tegeleme igapäevaselt sest meie rühmades käib erinevast rahvusest lapsi.
Kas oleme loonud kiusamisvaba keskkonna?	Jah Oleme 2020.a liitunud ka programmiga „Kiusamisest vaba lasteaed.“

6. Tervis ja heaolu

Küsimus	Vastus – jah/ei ja selgitus
Kas oleme loonud lastele päevakava, mille jooksul nad saavad palju liikuda?	Jah. Lapsed käivad olenemata ilmast iga päev õues. Kaks korda nädalas toimuvad liikumistegevused saalis või õues. Meie saal võimaldab läbi viia suurema ulatusega liikumistegevusi. Liikumisõpetajal on kasutada suurel hulgal erinevaid liikumisvahendeid, varbseina, võimlemismatte jms. Traditsiooniks on saanud regulaarsed spordipäevad, matkad jms. Lisaks töötab meie saalis 3 liikumisega seotud huviringi lastele.
Kas saad päeva jooksul palju liikuda – kõndida, joosta, ronida ja hüpata?	Jah Lasteaia õuealal on lisaks rühma õuevahenditele ka ronimislinnak ja jalgpalliplats väravatega.
Kas käid nädalavahetusel väljas jalutamas või mängimas?	Jah Lasteaiapere on osa võtnud ka Muuga Seltsi korraldatud spordiüritustest.
Kas lapsed oskavad õigesti käsi pesta ja teevad seda?	Jah Oleme lastele õpetanud õiget kätepesu ning jälgime pidevalt laste kätepesu. Seoses viirusehuga on lapsed paremini hakanud mõistma selle vajalikkust.

Kas lastele meeldib lasteaias olla?	Jah/ei See sõltub peamiselt laste vanusest. Sõimelastel on kohanemiskeskused.
Kas oleme teinud midagi, et lapsed eelistaksid süüa tervislikke toite?	Jah. Lisaks vastava nädalakava teemale räägime tihti tervislikust toitumisest ja oleme ka ise eeskujuks.
Kas sööd tihti salateid, puuvilja ja muud tervislikku?	Jah Meil on päevakavas puu-juurviljapaus 9.01.2020 viidi läbi Tln Botaanikaai ja Muuga LA ühine haridusprogramm "Amps troopikast". Meie õpetajate koostatud programmi kasutati ka teistele haridusasutustele.
Kas lastel on võimalik iga päev õues mängida ja õppida?	Jah. Käime õues peaaegu iga ilmaga. Vihmase ilma korral on võimalik mängida ja õppida õuealal asuvas paviljonis.
Kas mängid tihti õues?	Jah Kui päevad on pikemad ja õhtud valged, käivad lapsed 2X päevas õues.
Kas toas toimivate tegevuste ajal on liikumispausid?	Jah. Oleneb teemast ja tegevusest, mõnikord vähem, mõnikord rohkem.
Kas haigestunud lapse saab paigutada teistest eraldi?	Jah
Kas soovitame magusate jookide asemel vett juua?	Jah
Kui sul on mure, siis kas saad sellest kellelegi lasteaias rääkida?	Jah Meie õpetajad on valmis lapsi ära kuulama. Personal saab oma muredest rääkida juhtkonnaga. Seda on võimalik teha arenguveestlusel aga ka igapäevaselt või siis rahuloluküsitluse kaudu.

7. Meri ja rannik

Küsimus	Vastus – jah/ei ja selgitus
---------	-----------------------------

Kas õppetöös on mere ja rannikuga seotud teemasid ja aktiivtegevusi?	Jah/Ei Mere teema on integreeritud igapäevase õppetegevusega. Õppekäiku mere äärde pole olnud võimalik korraldada. Muuga Sadam on suletud territoorium. Sinna pääsemiseks on vaja eriluba.
Kas teeme õppekäike mere äärde ning seal temaatilisi vaatlusi ja mängu?	Ei ole teinud.
Kas kasutame koristamisel ja nõude pesemisel loodussäästlikke puhastusvahendeid?	Võimalusel. Praegu kasutatavad puhastusvahendid ei ole loodust säästvad. Küll aga kasutame biolagunevaid kotte toidujäätmetele.
Kas viime aegunud ravimid tagasi apteeki?	Ei. Lasteaias ei ole ravimeid.
Kas soovitame lapsevanematel ja õpetajatel vältida hambapastat ja kosmeetikatooteid, mis sisaldavad mikroplaste (reklaamides sageli „puhastavad pärlikesed vms)?	Ei. Me ei jaga igapäevatoös selliseid soovitusi.
Kas räägime lastele ja lapsevanematele veelindude toitmise kahjulikkusest?	Ei. Meie lasteaia läheduses ei leidu veelinde; lastele saab antud teemast rääkida. Eeldame, et lapsevanemad on veelindude toitmise kahjulikkusest ise teadlikud.

8. Prügi ja jäätmed

Küsimus	Vastus – jah/ei ja selgitus
Kas kogume biojätmeid muust prügist eraldi?	Jah Need utiliseeritakse samuti eraldi konteineris, biolagunevates kottides.
Kas kogume paberit ja pappi muust prügist eraldi?	Jah See utiliseeritakse samuti eraldi konteineris.
Kas kogume pakendeid muust prügist eraldi?	Ei Need lähevad sega- ja olmejäätmetesse.
Kas kogume pandipakendeid?	Ei Läheb sega- ja olmejäätmetesse.
Kas selgitame lastele, miks on vaja jäätmeid sorteerida ja mis sorteeritud prügist saab?	Jah

	11.novembril 2019 toimus koolieelikutele jäätmeteemaline õppepäev. Tootjavastutusorganisatsioon OÜ etendas lastele jäätmeteemalise näitemängu.
Kas rühmaruumis ja õuealal on prahti?	Ei Lasteaia haldustöötaja koristab õueala enne lasteaia avamist.
Kas prügikaste on majas ja õuealal piisavalt?	Jah Igal rühmal on õueala prügikast.
Kas prügikastid on õigestes kohtades?	Jah Prügikonteinerid asuvad spetsiaalselt ehitatud prügimajas.
Kas oleme töötajate ja lastega arutanud, kuidas tekiks vähem prügi?	Jah See toimub õppe- ja kasvatustöö käigus. Propageerime ka taaskasutust.
Kas teame, kui palju jäätmeid me toodame?	Jah Biojätmeid (100 l) veetakse ära kord nädalas, segajätmeid (800 l) ja paberit (600 l) kaks korda kuus.

9. Transport

Küsimus	Vastus – jah/ei ja selgitus
Kas olete uurinud, kui palju lapsi tuleb lasteaeda jalgsi, jalgratta (tõukeratta), ühistranspordi ja autoga?	Ei Asutuse poolt transporti ei organiseerita. Transpordiliik sõltub lapse elukoha kaugusest lasteaiaist. Jalgrataste kasutamise propageerimiseks paigaldasime oma territooriumile jalgrattahoidiku.
Kas teenindav transport sõidab lastele ohutult?	Jah Teenindav transport kasutab majandushoovi.
Kas hommikul on lasteaia ees palju autosid?	Jah Suur osa lastest saabub lasteaeda autoga. Selleks on loodud turvaline parkimisala.

Kas nädalavahetustel kasutate linnas liikumiseks sageli oma autot või ühistransporti?	Jah/Ei Linna ja asula vahel on hästi korraldatud ka ühistransport.
Kas soovitate lastevanematel, õpetajatel ja lastel rohkem jala käia?	Jah Selleks on korraldatud Muuga Seltsi poolt kogupere liikumisele kutsuvaid üritusi, kus osalevad nii töötajad kui lapsevanemad koos lastega.
Kas soovitate kasutada ühistransporti või autojagamist oma autoga sõitmise asemel?	Ei
Kas olete teinud kaardi (skeemi) sellest, kui kaugel lapsed ja õpetajad lasteaiast elavad ja arutanud, millise transpordiga (või jala) oleks neil kõige parem tulla?	Jah/Ei Transpordi kasutamise teemat on käsitletud õppetegevuses.

10. Vesi

Küsimus	Vastus – jah/ei ja selgitus
Kas majas on tilkuvaid kraane või halvasti töötavaid loputuskaste?	Ei/jah Ühes rühmas on aeg-ajalt vaja kontrollida loputuskasti.
Kas olete uurinud, kas kraanivett kasutatakse säästlikult?	Jah Rühmades on kombeks kasutada vett säästlikult.
Kas õppetöös selgitatakse vee säästmise vajadust?	Jah Aiarühmades on teemat käsitletud õppetöö osana.
Kas õppetöös käsitletakse vee ja eluslooduse seoseid?	Jah Rühmades tuletavad õpetajad seda lastele meelde igapäevaselt.
Kas suvel kogutakse kastmiseks vihmavett?	Ei Lasteaias ei ole tingimusi vihmavee kogumiseks.
Kas olete vaadelnud ja võrrelnud veekulu erinevatel kuudel ja aastatel?	Ei

	Oleme uus asutus. Võrdlemine on osutunud keeruliseks ka asjaoludel, et viiruse ohust tulenevalt on laste arv olnud väga kõikuv.
Kas olete selgitanud, et kraanivett on mõistlikum juua kui pudelivett?	Jah Lastevanemate koosolekul oli teema arutlusel ja lapsed eelistavad juua kraanivett.
Kas lapsed teavad, kust tuleb kraanivesi ja mis saab kasutatud veest?	Ei Meie õppeprogrammis ei ole seda teemat veel käsitletud.